

د افغانستان اسلامي دولت

د عدلي وزارت

قانون منع احتكار

رسمي جريده

شماره دوم ۳۱ حمل ۱۳۷۴

نمير مسلسل - ۷۷۳

بسم الله الرحمن الرحيم

فرمان رئیس دولت اسلامی افغانستان

شماره (۳۳۵)

تاریخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۹

در باره توشیح قانون منع احتکار

به تاسی از پیشنهاد شماره (۶۴۶) مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۱۲ څارنوالی دولت اسلامی افغانستان قانون منع احتکار در
جمهوری اسلامی افغانستان را در چهار فصل و بیست دو ماده توشیح میدارم.

این فرمان همراه با قانون منع احتکار غرض نشر در جریده رسمی به وزارت عدلیه گسیل گردد.

پروفیسور برهان الدین (ربانی)

رئیس جمهور دولت اسلامی افغانستان

قانون منع احتکار

فصل اول

احکام عمومی

ماده اول:

۱- احتکار به مقصد این قانون عبارت از ذخیره، حضر و پنهان کردن مواد ارتزاقی و استهلاکی مورد نیاز عامه بیش از احتیاج عادی بمقصد سود جوئی نامشروع و فروش به قیمت بلندتر از قیمت تثبیت شده دولتی در داخل کشور میباشد.

۲- خریداری مواد، اموال منقول و غیرمنقول، تکت وسایط نقلیه از ادارات، موسسات عام المنفعه کوپراتیف ها و سازمانهای اجتماعی و فروش آن بمقاصد فوق نیز در حکم احتکار میباشد.

ماده دوم:

مواد ارتزاقی و استهلاکی مورد نیاز عامه عمدتاً عبارت است از:

- گندم.

- آرد.

- برنج.

- انواع روغن غذایی.

- چای و شکر.

- پیاز.

- کچالو.

- نمک.

- چوب محروقاتی.

- ذغال.

- انواع تیل سوخت (پترول، دیزل و خاک).

- انواع صابون.

ماده سوم:

فهرست مواد ارتزاقی و استهلاکی مورد نیاز عامه مندرج در ماده دوم عندالضرورت از طرف حکومت تجدید و تعدیل گردیده از طریق وسایل اطلاعات جمعی به اطلاع عامه رسانیده میشود.

ماده چهارم:

۱- لوی څارنوالی د، ا، ا مکلف است بمنظور تطبیق اهداف انسانی و شرعی این قانون کمیسیونی را بنام کمیسیون مبارزه با احتکار در مرکز و ولایات که من بعد در این قانون بنام کمیسیون یاد میشود ایجاد نماید.

ترکیب کمیسیون در مرکز عبارت است از:

- لوی څارنوال یا ممثل قانونی آن به حیث رئیس.

- رئیس عمومی مبارزه با جرایم جنائی وزارت امور داخله، نمایندگان با صلاحیت وزارت‌های تجارت، ترانسپورت، ارشاد و اوقاف، ریاست عمومی امنیت ملی و شاروالی کابل بحیث اعضاء.

۲- ترکیب کمیسیون در ولایات عبارت است از:

- والی ولایت یا لوی ولسوال به حیث رئیس.

- څارنوال ولایت و یا څارنوال لوی ولسوالی بحیث معاون.

- قوماندان امنیه، مستوفی و نمایندگان وزارت‌های تجارت، زراعت، ارشاد و اوقاف، ریاست عمومی امنیت ملی و شاروال بحیث اعضاء.

ماده پنجم:

اهداف عمده کمیسیون عبارت است از:

۱- کسب معلومات راجع به مواد ارتزاقی و سایر مواد اولیه مورد نیاز عامه که در تصرف اشخاص قرار دارد.

۲- کنترول محلات عرضه مواد ارتزاقی و سایر مواد اولیه مورد نیاز عامه.

۳- تثبیت و تفتیش محلاتیکه مواد ارتزاقی یا سایر مواد اولیه مورد نیاز عامه به مقصد احتکار در آن ذخیره شده باشد.

در صورت ایجاب تفتیش مسکن، کمیسیون مکلف است طبق احکام قانون اجازه محکمه را اخذ نمایند.

۴- مطالعه وضع بازار چگونگی صعود قیم و عرضه مواد و سایر عواملیکه منجر به احتکار میگردد و اتخاذ تدابیر عملی و مؤثر و لازم.

۵- تبلیغ همه جانبه از نگاه شریعت اسلام و قوانین نافذه راجع به اضرار احتکار، عواقب اخروی و مجازات مرتب بر عمل احتکار.

۶- صدور هدايات و دساتير بموظفين كشف و تحقيق جرایم و ارگانهای ذیربط در رابطه به مبارزه علیه احتکار.

ماده ششم:

کمیسیون جهت مبارزه و جلوگیری از احتکار، طرزالعمل و برنامه کار خود را ترتیب و تطبیق نماید.

ماده هفتم:

۱- کمیسیون های ولایات و لوی ولسوالی ها مکلف اند گزارش کار خود را در سه ربع سال، به کمیسیون مرکز ارسال بدارند.

۲- کمیسیون مرکز راپور های واصله را ارزیابی، توحید و انسجام داده بمقام ریاست دولت غرض اخذ هدايت تقدیم میدارد.

۳- کنترل از اجراءات و فعالیت های کمیسیون های ولایات به عهده کمیسیون مرکز میباشد.

ماده هشتم:

کمیسیون مکلف است بعد از كشف و دستیابی مواد احتکار شده را از تصرف محتکر خارج و در مدت (۲۴) ساعت به محلات مصئون دولتی انتقال و اذن محکمه ذیصلاح را مبنی بر عرضه آن به مستهلکین حاصل نماید.

ماده نهم:

وجوه حاصله از عرضه فروش مواد احتکار شده که طبق حکم ماده هشتم این قانون بدست می آید بحساب امانت در بانک از طریق خارنوالی نگهداری و اعاده آن بعد از وضع مصارف بمالک و یا ممثل قانونی آن مطابق حکم محکمه صورت میگیرد.

ماده دهم:

احتکار مواد مندرج ماده اول این قانون جرم بوده مرتکب طبق احکام قانون مجازات میگردد.

فصل دوم

مقدار ذخیره و نورمهای مجاز

ماده یازدهم:

مقدار ذخیره مواد اولیه مورد نیاز بمنظور استفاده سالانه کارکنان، دهقانان قراردادیهها، فابریکات، موسسات خصوصی و سایر اتباع کشور توسط این قانون تنظیم میگردد.

ماده دوازدهم:

در تثبیت مقدار ذخیره مواد اولیه مورد نیاز نورمهای ذیل رعایت میگردد:

الف: برای کارکنان و اتباع کشور:

- ۱- گندم، آرد، برنج، نورم ذخیره و فی نفر در سال (۲۴۰) کیلو گرام.
- ۲- انواع روغن غذائی نورم ذخیره فی نفر در سال (۱۴) کیلو گرام.
- ۳- شکر نورم ذخیره فی نفر در سال (۲۰) کیلو گرام.
- ۴- چای نورم ذخیره فی نفر در سال (۲) کیلو گرام.
- ۵- پیاز نورم ذخیره فی نفر در سال (۱۸) کیلو گرام.
- ۶- کچالو نورم ذخیره فی نفر در سال (۲۴) کیلو گرام.
- ۷- نمک نورم ذخیره فی نفر در سال (۲) کیلو گرام.
- ۸- چوب محروقاتی نورم ذخیره فی نفر در سال (۴۰۰) کیلو گرام.
- ۹- ذغال نورم ذخیره فی نفر در سال (۲۰۰) کیلو گرام.
- ۱۰- انواع تیل سوخت (پترول، دیزل و خاک) فی نفر در سال (۶۰) لیتر.
- ۱۱- انواع صابون نورم ذخیره فی نفر در سال (۱۲) کیلو گرام.

ب: برای فابریکات و موسسات خصوصی:

ذخیره مواد فوق الذکر برویت مناصفه نورم فی نفر کارکن برای مدت سه ماه مجاز است.

ج: برای دهاقین نظر به ساحه زمین که تحت کشت قرار میگیرد مقدار ذیل بحیث ذخیره تخمیانہ در فی جریب مجاز میباشند:

مواد	نورم فی جریب قابل زرع
- گندم	(۲۸) کیلو گرام
- کچالو	(۲۵) کیلو گرام
- شالی برای کشت برنج	(۱۴) کیلو گرام

د: برای قراردادی ها:

قراردادی ها نظر به مقدار معین شامل قرارداد و مکلفیت هایکه بخاطر تأمین مورد نیاز ارگانهای دولتی و موسسات غیر دولتی دارند میتواند با نظر داشت معیار تحویلدهی مندرج قرارداد منعقدہ ذخیره مواد داشته باشند و مقدار مازاد آن احتکار شمرده میشود.

ماده سیزدهم:

اتباع دولت جمهوری اسلامی افغانستان برعایت احکام اتی مکلف اند:

- ۱- اشخاص و موسسات که به تجارت مواد مورد نیاز اولیه اشتغال دارند مکلف اند مواد اولیه را در مارکیت های مربوط ذخیره نمایند. در صورتیکه ذخایر شان در سایر محلات غیر از مارکیت های معینه موجود باشد از موجودیت این محلات و گدامها به کمیسیون، خرنوالی و شاروالی مربوط کتباً اطلاع دهند.
- ۲- دوکاندار و مغازه دارانیکه عرضه کننده مواد مورد نیاز اولیه میباشند در صورتیکه علاوه بر مغازه و دوکان مربوط محل ذخیره دیگری نیز داشته باشند مکلف برعایت حکم مندرج فقره (۱) این ماده میباشند.
- ۳- تاجران و اشخاصیکه بصورت عمده به خرید و فروش مواد اولیه اشتغال دارند مکلفند طی (۷) روز از تاریخ انتقال مواد به گدام های خویش بعرضه آن به بازار اقدام نمایند در غیر آن اموال ذخیره شده احتکار شمرده میشود.
- ۴- مغازه داران و دوکاندارانیکه مواد اولیه را در دوکان ها و مغازه های خویش جهت عرضه موجود نداشته ولی در گدام مربوط خویش موجود داشته باشند مقدار موجود گدام شان احتکار شمرده میشود.
- ۵- کسبه کارانیکه برای تولیدات خویش از وزارت تجارت یا سایر مراجع دولتی مواد مورد نیاز اولیه را اخذ میدارند در صورتیکه دستگاه تولیدی آنها عملاً فعال نباشد و سهمیه مواد مورد نیاز اولیه را از آن منابع اخذ نمایند مواد مورد نیاز اولیه موجود مغازه و ذخایر آنها احتکار محسوب میشود.

۶- خبازانیکه در مغازه یا دوکان خبازی خویش آرد توزیع شده از طرف منابع دولتی برای پخت نان یا آرد را پنهان کرده باشند محکوم شناخته میشوند. ذخیره هشت روزه مصرف آرد خارج سهمیه از این حکم مستثنی است.

فصل سوم

تعقیب عدلی

ماده چهاردهم:

ارگانهای کشف جرایم بصورت عموم و کمیسیون بصورت خاص مکلف میباشند، طبق احکام قانون در تثبیت محلات احتکار و تشخیص محکومین بصورت همه جانبه اقدام و خرنوالی مربوط را از نتایج اجراء خود به میعاد قانون و بدون تأخیر رسماً اطلاع دهند هر نوع تاخیر و تعلل در تطبیق حکم این ماده موجب مسئولیت جزائی میباشد.

ماده پانزدهم:

(۱) تحقیق، تعقیب و رسیدگی به اتهام احتکار مندرج این قانون از صلاحیت خرنوالی دولت اسلامی افغانستان میباشد.

(۲) رسیدگی قضائی به اتهام احتکار از صلاحیت محاکم امنیت عامه ستره محکمه دولت اسلامی افغانستان میباشد.

ماده شانزدهم:

تحقیق، تعقیب و رسیدگی قضائی بموضوعات احتکار طور عاجل و بدون نوبت صورت می گیرد.

ماده هفدهم:

مجازات محکوم بعد از قطعیت حکم به وسایل اطلاعات جمعی نشر میگردد.

فصل چهارم

احکام جزائی

ماده هجدهم:

محتکر قرار اتی مجازات میگردد:

۱- در صورتیکه قیمت مال احتکار شده از پنجصد هزار افغانی الی پنج ملیون افغانی باشد، جنس احتکار شده از طرف کمیسیون به نرخ معینه دولت غرض فروش عرضه و بیست پنج فیصد پول ماحصل آن به عواید قطعی دولت تحویل و متباقی پول بعد از وضع مصارف به مالک پرداخته میشود.

۲- در صورتیکه قیمت مال احتکار شده از پنج ملیون افغانی الی پنجاه ملیون افغانی باشد پنجاه فیصد پول ماحصل جنس احتکار شده به عواید قطعی دولت تحویل و متباقی پول بعد از وضع مصارف بمالک پرداخته میشود.

۳- در صورتیکه قیمت مال احتکار شده متجاوز از پنجاه ملیون افغانی باشد، مرتکب علاوه بر مصادره جنس احتکار شده به حبس قصیر محکوم میگردد.

۴- شخصیکه عمل احتکار را بیش از یک مرتبه مرتکب شود علاوه بر مصادره که جنس احتکار شده، به حبس متوسط محکوم میگردد.

ماده نوزدهم:

در صورتیکه احتکار طور انفرادی صورت نه گرفته باشد محتکرین در همه احوال طبق فقره (۴) ماده هجدهم این قانون مجازات میگردند.

ماده بیستم:

شخصیکه احتکار را در زمان قحطی خشک سالی، جنگ یا حالت اضطرار به منظور صدمه رسانیدن به زندگی اتباع کشور مرتکب شود در همه احوال علاوه بر مصادره جنس احتکار شده محتکر به حبس طویل محکوم میگردد.

ماده بیست و یکم:

هرگاه مغازه دار، تحویلدار، گدامدار، خزانه دار یا سایر مؤظفین خدمات عامه با سوء استفاده از صلاحیت وظیفوی مرتکب احتکار و یا زمینه ساز احتکار گردد، در همه احوال علاوه بر مصادره جنس به حد اکثر مجازات مندرج مواد این قانون محکوم میگردد.

ماده بیست و دوم:

- ۱- این قانون بعد از توشیح نافذ، به جریده رسمی نشر و توسط وسایل اطلاعات جمعی به اطلاع عامه رسانیده شود.
- ۲- با انفاذ این قانون، قانون منع احتکار منتشره، شماره سوم مورخ ۱۴ ثور ۱۳۶۸ - نمبر مسلسل (۶۹۰) جریده رسمی ضمایم و تعدیلات آن و احکام سایر اسناد تقنینی مغایر این قانون ملغی است.

ACKKU